PROFOSYONELLERİN VE ANNELERİN KÜLTÜRLERARASI ANNE DUYARLILIĞINA İLİŞKİN İNANÇLARI : ETKİLİ MÜDAHALELERLE ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞE DOĞRU TOPLUMLAR

Hatice Ekmekci • H. Melis Yavuz-Muren • Rosanneke A. G. Emmen • Judi Mesman • Marinus H. van IJzendoorn • Bilge Yagmurlu • Maike Malda(2014);

Professionals' and Mothers' Beliefs About Maternal Sensitivity Across Cultures: Toward Effective Interventions in Multicultural Societies: J Child Fam Stud DOI 10.1007/s10826-014-9937-0

© Springer Science+Business Media New York 2014

Abstract Interventions for parents of young children often focus on enhancing parental sensitivity. A cognitive match on treatment goals has been shown to relate to the quality of the relationship (or alliance) between a therapist and the person receiving intervention, which in turn predicts the effectiveness of interventions. However, in multicultural societies therapists and patients do not always share the same ethnic background, which could influence their match on treatment goals. The aim of this study was to test the hypothesis that there is a cognitive match regarding the importance of sensitivity in early childhood parenting across Dutch and Moroccan, Turkish, Surinamese, and Antillean ethnic minority mothers and youth mental health professionals in the Netherlands and Turkish mothers and youth mental health professionals in Turkey. A total of 105 mothers with at least one child between the ages of 6 months and 6 years and 98 female professionals described their views about the ideal sensitive mother using the Maternal Behavior Q-Sort (Pederson et al. in Manual maternal behavior Q-sort version 3.1, 1999). Both professionals' and mothers' beliefs about the ideal mother converged strongly with the concept of sensitivity and within and across cultural groups of mothers and professionals. These findings point to a cognitive match on sensitivity beliefs between mothers and professionals with different cultural backgrounds. Our findings suggest that early childhood parenting interventions focused on enhancing sensitivity fit the beliefs of mothers of young children in different cultural groups.

Keywords Alliance · Maternal sensitivity · Beliefs · Culture · Socioeconomic status

Çok kültürlü toplumlarda etkili ebeveynlik müdahaleleri profosyonellerden (psikolog çocuk gelişim uzmanı vb.) sağlanan destekler (iyi aile eğitimi gibi) ile gerçekleşmektedir. Birçok

ebeveynlik destekleri küçük yaştaki çocuklarına karşı ebeveyn çocuk etkileşimlerini geliştirmeye yöneliktir. Hassas ebeveynlik gösteriyor ki, güvenli bağlanan çocuk aileye daha uygun tepki göstermektedir, bu da çocuk için olumlu bir sonuç doğurur. Anne hassasiyeti annenin çocuk tepkilerini algılama bu tepkileri doğru yorumlama ayrıca tüm bunlara hızlı ve uygun bir şekilde dönüt verme yeteneğini ifade eder. Aslında erken ebeveynlik müdahaleleri genellikle hassasiyeti arttırarak ve bu görüş ile birkaç kanıta dayalı müdahaleleri de beraberinde geliştirmiştir.

Son zamanlarda yapılan bir literatür incelemesi anne hassasiyeti ile olumlu çocukluk getirileri arasındaki ilişkinin etnik azınlık aileleri içinde geçerli olduğunu göstermiştir. Buna rağmen bazı çeşitli çalışmalar azınlık aileleri için çoğunluk ailelerinden daha düşük anne hassasiyeti göstermiştir. Yakın çalışmalar, bireyci ve kollektivist kültürler arasında ebeveynlik konusunda farklılıkların olduğunu göstermiştir. Örneğin, kollektivist kültürden gelen ebeveynler, daha otoriter, sosyal durumlarda daha kısıtlayıcı davranışlar sergilerler ve çocuklarından daha fazla itaat beklerler. Bu ebeveynlik uygulamaları genellikle daha düşük hassasiyet düzeyleri ile ilgilidir. Daha bireysel kültürlerde kişisel çıkar, özerklik ve kendine güven sosyalleşme süreci daha değerlidir. Bu çalışmadaki test edilen hipotez şudur; erken çocukluk döneminde ebeveynlik ve hassasiyet arasında bilişsel bir eşleşme vardır,bu hipotezi Hollanda'daki ve Türkiye'deki etnik azınlık (Surinam , Antiller) anneleri ile çocukları arasındaki ilişki ile bakıldı.

Bu çalışmada 6 ay ile 6 yaş arasında en az bir çocuğu olan toplamda 105 anne ve 98 kadın profesyonelin bir araya gelerek anne hassasiyeti davranışı gözleminde kullanılan anne davranış Q-short kullanılarak ideal hassas anne hakkındaki görüşlerini anlattılar. Hem profesyonellerin hem de annelerin ideal anne kavramı hakkındaki görüşlerine bakıldığında her birinin inançları duyarlılık kavramını anlayış biçimleri ya da kültürlerine bakıldığı zaman her iki tarafında hassasiyet hakkındaki görüşleri güçlü bir şekilde birleşmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda farklı kültürel geçmişe sahip anneler ve profesyoneller arasındaki duyarlılık inanışları bu bilişsel eşleşmeye işaret etmektedir. Hassasiyeti arttırmaya odaklanan erken çocuklukta ebeveynlik hassasiyeti müdahalelerinin farklı kültürlere sahip gruplardaki küçük çocukların annelerinin inançlarına da uygun olduğu gösterilmektedir.